

Peter Birchs ordinationstale

Taler

Peter Birch
Biskop

Dato

22. februar 2023

Sted

Helsingør Domkirke

Omstændigheder

Ordinander: Louise Ekelund (Brøndbyøster), Tobias Kjærulf (Helleruplund) og Mathilde Nielsen (Hellerup).

Prædikentekst

Paulus' Anden Brev til Korintherne kapitel 3, vers 18

Ånden er det, der binder os sammen

Det ord af den hellige skrift, som jeg på jeres indvielsesdag særlig vil lægge jer på sinde, skriver Paulus i sit andet brev til Korintherne:

Og alle vi, som med utilsløret ansigt i et spejl skuer Herrens herlighed, forvandles efter det billede, vi skuer, fra herlighed til herlighed, sådan som det sker ved den Herre, som Ånden er (2 Kor 3,18).

Ansigtet spiller en stor rolle for os mennesker. At møde det andet menneske med et åbent ansigt er tegn på velvilje, interesse, omsorg. Når forventninger skuffes, taler vi omvendt om at tabe ansigt. Og når vi vender ansigtet bort fra andre, er det et klart og umisforståeligt signal om afstandtagen eller måske endda foragt. Det sænkede hoved, som vi møder flere steder i den bibelske fortælling, fx i beretningen om brodermorderen Kain, er forbundet med skyld og skam. Et af de stærkeste elementer i gudstjenesten er for mange mennesker velsignelsens ord om, at Gud lader sit ansigt lyse over os og løfter sit åsyn på os. Sådan viser nåden og velsignelsen sig.

I ansigtet møder vi den anden, den fremmede, den, der er forskellig fra os selv. At stå ansigt til ansigt med et andet menneske, er at stå over for en historie, en fordring om at respektere den anden i hans eller hendes forskellighed fra én selv. Dermed er der i ethvert møde mellem mennesker mere på spil end dig og mig.

For mellem os ligger det, der gør os forskellige og dog gør os i stand til at mødes. Det er det, vi også kalder ånd. Hvor ånden mangler, forsvinder sansen for det andet menneskes værdighed og bevidstheden om, at vi trods vores forskellighed har noget at sige hinanden.

Ånden er det, der binder os sammen i forpligtende fællesskaber og som gør det muligt at sætte os i den andens sted. Respekt, empati og barmhjertighed er åndens frugter.

Alle åndens frugter er udtryk for bevægelse: At vi går den anden i møde, lader os bevæge af det, den anden fortæller os, af den historie, vi deler med hinanden.

I dén ene sætning, jeg indledte med, formår apostlen Paulus at sammenfatte den store bevægelse i Guds historie med mennesker, som vi er en del af. Vi står med utilsløret ansigt for Herrens herlighed og deri adskiller vi os fra Moses, der i ørkenen måtte nærme sig Gud skærmet af en spalte i klippen og af Guds hånd – for som Gud sagde: Du får ikke lov at se mit ansigt, for intet menneske kan se mig og beholde livet.

I én sætning viser Paulus den store bevægelse fra den gådefulde Gud, hvis ansigt forbliver skjult for mennesker, til det ansigt, Gud har vist os i Jesus Kristus. Og, tilføjer Paulus: når vi ser det billede, ser det ansigt, forvandles vi. Af Ånden.

Ånden lever og gør levende. Paulus taler et andet sted om, at han ikke mere lever selv, men at Kristus lever i ham. Det er det liv, Paulus lever nu, han taler om. Men det er et liv, der er forvandlet og formet af Ånden.

Ånden gør fortsat levende. Guds evige liv har slået rod i verden og tiden, og giver os fortsat mulighed for at spejle os i Herrens herlighed, som Paulus taler om. Den herlighed, der møder os i et medmenneskes ansigt, i Guds ord, i troen, håbet og kærligheden.

Ånden har en historie. Jeg har altid fundet det særdeles opbyggeligt, at Bibelen ikke har en slutning. 'Kom, Herre Jesus', står der i de allersidste vers af Bibelen – og det er jo ikke en slutning. Deri ligger, at Bibelen som bog aldrig skal forstås som den endegyldige fortælling om Gud og menneske, men at Bibelen skal vise os vej til den Guds virkelighed, der fortsat sætter sig igennem, baner sig vej, åbner horisonter og bringer liv, lys og glæde, som vi kan fæstne vores håb til.

Det er den åndens virkelighed, I selv er en del af og som I som præster nu skal tjene.

I skal insistere på, at ethvert menneske har et ansigt og rummer evnen til at spejle den virkelighed, den Herrens herlighed, som forvandler os ved Ånden. I skal i forkyndelse, undervisning, sjælesorg og samtale – i og ikke mindst uden for kirkens trygge mure – gøre gældende, at vi som mennesker bærer åndens evner; evnen til at lade os bevæge af den anden, sætte os i den andens sted, række ud over os selv. Og at det netop er i de evner, at vores gudskabte menneskelighed folder sig ud og bliver til fællesskab.

Det er jo en udbredt misforståelse i tiden, at man skal tilhøre en bestemt gruppe for at kunne tale om og med den pågældende gruppe. Det er kun sorte, der ved, hvad det vil sige at være sort. Det er kun lesbiske, der ved, hvad det indebærer at være lesbisk. I sådan en monopolisering af identitet er der så vidt jeg kan se, tale om en farlig afkobling af ånden. For det er i åndens virke, at vi forstår det, der er forskelligt fra os selv og det liv, vi kender. Kunst og litteratur formidler erfaringer, så vi kan sætte os ind i de livsvilkår, der ikke nødvendigvis er vores personligt, men som vi må kende, hvis vi vil vide, hvad det er at være menneske. I kunsten møder vi fx barnet, den forelskede servitrice, den fattige og forfulgte, KZ-fangen. Åndløs kunst derimod spejler alene det, vi selv har og kender.

Intet sted har mere vedholdende end kirken holdt fast i, at Åndens virkelighed er den dybeste grund under vores liv. Her lyder ordet om den ånd, der lever og levendegør og bygger bro mellem tid og evighed, mellem Gud og menneske og mellem mit og vores liv.

Det er den tjeneste, I er kaldet til og skal tage op og gøre til jeres: Mind jer selv og jeres menigheder om, at i Jesus Kristus ser vi hvem Gud er og hvem, vi selv er. Og at det er Ånden, der virker, når vi i Jesus Kristus ser, at Gud tager os til nåde og genindsætter os ind i næstekærlighedens fællesskab med hinanden. Genindsætter - det er nemlig så sikkert som amen i kirken, at vi lever vores liv med brud og svigt og har brug for tilgivelse og forsoning.

Over for ethvert fortvivlet forsøg på at reducere livet til et spørgsmål om personlig lykke, materiel fremgang eller – som det ofte siges – at blive den bedste udgave af os selv, skal I forkynde evangeliet om ham, der gav sit liv som

løsesum for mange. I ham er vi sat fri til at række ud over os selv.

I vil komme i mange situationer, hvor det kan være svært at få øje på Åndens virkelighed. Konfirmander, der ikke gider, møder, der trækker ud og afløses af nye møder, diskussioner om småting, der kommer ud af proportion.

Men også i de situationer er det godt at minde sig selv om, at Åndens virkelighed ikke beror på os og vores evne til at undfange Ånden, men at der er tale om en virkelighed, der kommer til os udefra, har taget bolig i verden og bærer os – også når der går trummerum og andedam i det hele. Dér, pludseligt kan det vise sig, at Ånden alligevel baner sig vej – indfinder sig i et forløsende ord, i en uventet mulighed, i en situation eller samtale, der rækker ud over øjeblikket og bærer evigheden i sig.

For Ånden blæser hvorhen den vil. Godt for os. Så er der en god chance for, at den tager os med og skaber nyt liv.

Hjerteligt tillykke med dagen!

Kilde

helsingørstift.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Ordinationstale, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-birchs-ordinationstale>